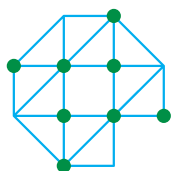

Blend je onderwijs

Ontwerpen van innovatieve onderwijsruimtes

Instructie

Versnellingsplan
Onderwijsinnovatie
met ICT

 docentprofessionalisering

Ontwerpen van innovatieve onderwijsruimtes

DOELGROEP	Docenten, onderwijskundig adviseurs, huisvestingsmanagers, interieurarchitecten
VORM	Ontwerpkaarten
BENODIGDE TIJD	30-120 minuten
NIVEAU	Instelling

Aanleiding

In onderwijsontwerp is het normaal om de online leeromgeving zó in te richten dat deze de online leeractiviteiten optimaal ondersteunt. Evenzogoed zou de inrichting van de fysieke leeromgeving onderdeel moeten uitmaken van het onderwijsontwerp, zodat deze zó ingericht kan worden dat de ruimte de leeractiviteiten op locatie optimaal ondersteunt. Toch is het voor veel onderwijsprofessionals nieuw om de fysieke leeromgeving expliciet mee te nemen in het onderwijsontwerp.

Om daarbij te ondersteunen zijn deze inspiratiekaarten met ontwerpprincipes voor onderwijsruimtes ontwikkeld. Met behulp van de kaartjes kan de onderwijsruimte – of ‘Learning space’ – zo ingericht worden dat deze de ontworpen (werk)vormen van interactie stimuleert. Daarnaast kunnen de kaartjes dienen als startpunt van discussies over de fysieke leeromgeving bij huisvestingstrajecten.

Werkwijze

Dit product is op verschillende manieren te gebruiken. Bijvoorbeeld voor een docent die wil weten hoe hij een flexibele onderwijsruimte optimaal kan gebruiken, maar ook voor de huisvestingsmanager die verantwoordelijk is voor het ontwikkelen van een nieuw onderwijs-huisvestingsconcept.

De kracht van deze kaarten is dat ze helpen om bekende concepten, zoals een collegezaal en werkgroep ruimte niet als gegeven te beschouwen, maar met nieuwe ogen te kijken naar welke didactische elementen nu eigenlijk het meest belangrijk zijn voor het onderwijs en hoe de ruimte daaraan kan bijdragen. Bij voorkeur vinden gesprekken over onderwijsruimtes plaats in gemixte teams van docenten, studenten, facility managers en AV/IT-specialisten.

Blend je onderwijs Ontwerpen van innovatieve onderwijsruimtes

Instructie

Versnellingsplan Onderwijsinnovatie met ICT
Zone Faciliteren en professionaliseren van docenten
www.versnellingsplan.nl

Versnellingsplan
Onderwijsinnovatie
met ICT

Op deze uitgave is de Creative Commons Naamsvermelding 4.0-licentie van toepassing. Maak bij gebruik van dit werk vermelding van de volgende referentie: Last, B.S. & Heidinga, J. (2022). *Blend je onderwijs: Handvatten voor het ontwerpen en implementeren van blended leren*. Versie 1.0. Utrecht: Versnellingsplan Onderwijsinnovatie met ICT.

Toelichting

Hieronder wordt één werkwijze beschreven die meermaals succesvol is toegepast met docentenduo's. De sessie zoals hier beschreven duurt ongeveer een uur.

1. Selecteer eerst ieder één fysieke onderwijsruimte binnen jouw instelling waarmee je gaat werken.
2. Bevraag elkaar over het onderwijs dat hierin gaat plaatsvinden. Welke leeractiviteiten? Hoe groot is de groep? Wat zijn de belangrijkste didactische elementen? Welke belemmeringen worden in de huidige situatie ondervonden?
3. Verzamel alle gele 'perspectief' kaartjes. Selecteer hieruit de perspectieven die voor jou het belangrijkste zijn en waarop je je in het ontwerp op gaat concentreren. Leg de kaartjes met dezelfde perspectieven bij elkaar en leg de overige perspectieven opzij.
4. Draai nu de geselecteerde perspectieven om. Op de achterzijde staat per kaartje een doel geformuleerd. Selecteer de drie doelen die het belangrijkste zijn voor jouw onderwijsruimte.
5. Zoek de bijbehorende ontwerpprincipeskaartjes in dezelfde kleur op. Op de voorzijde staat een ontwerpprincipe genoemd. Lees deze zorgvuldig. Deze ontwerpprincipes zijn kort en abstract geformuleerd, zodat er voldoende ruimte is voor meerdere oplossingsrichtingen. Op de achterzijde worden voorbeelden gegeven van hoe dit principe toegepast kan worden. Ook staat er soms een reflectieve vraag.
6. Selecteer drie ontwerpprincipes en overhandig deze aan je mededocent. Je mededocent gebruikt de input vanuit het eerdere vraaggesprek in stap 2 en deze geselecteerde ontwerpprincipes om een prototype te bouwen van de onderwijsruimte, bijvoorbeeld met LEGO, of een ander materiaal waarmee eenvoudig prototypes gemaakt kunnen worden.
7. Na 15-30 minuten: bespreek het prototype dat je voor elkaar hebt gemaakt en pas naar eigen inzicht aan indien nodig.

Meer lezen?

- [Slide deck dat gebruikt is om een sessie met de inspiratiekaarten te faciliteren tijdens de European Learning & Teaching Forum 2020](#)

Verantwoording en bronnen

Dit product is met toestemming overgenomen van de Universiteit Utrecht, die het zelf hebben ontwikkeld binnen het project "Future Learning Spaces". Met dank aan Jasper van Winden en Frans van Dam.

Het Versnellingsplan Onderwijsinnovatie met ICT is een vierjarig programma van SURF, Vereniging Hogescholen en de VSNU dat inzet op het samenbrengen van initiatieven, kennis en ervaringen en snel en concreet aan de slag gaan met kansen voor het hoger onderwijs. Dit gebeurt in acht verschillende 'zones'. In de versnellingszone Docentprofessionalisering werken 17 instellingen aan de hand van vijf thema's aan de facilitering en professionalisering van docenten in hbo en wo.

Meer informatie en onze publicaties vind je op
www.versnellingsplan.nl